

Topluluk ve Toplum Ayırımında Siyasi Bir Hata: Demokratik Toplum Partisi Örneği ve Sonuçları

İçeriği Yazan: [Gökhan DAĞ](#) [1] Zaman: Pzt, 04/01/2010 - 00:00

Yazının başlığına bakıp burada akademik bir makale yazıp ortalığı kasıp kavuracağım lütfen anlaşılmasın. Bu düzeyde olmadığımı bildiğim için, bu yazımdaki amacım en azından bir kavramın (belki bilerek, belki de bilmeyerek bir parti tarafından) yanlış kullanımını siz değerli okurlara göstermek ve son tahlilde de yapılan yanlışların ülke bütünlüğüne etkilerini ve ülke bütünlüğüne tehdit olarak algılananların aslında nasıl kandırıldığını irdelemek. Umarım aklımdakini bu yazıya aktarabilir ve istediğim sonuca ulaşabilirim; ama işimin zor olduğunu da biliyorum.

İşe yazının başlığından da anlaşılacağı üzere **toplum ve topluluk ayırımından**

Sosyal Medya: [Facebook](#) | [Twitter](#)

başlamak gerekiyor. Toplumbilimcilerin eskiden beri önem verdikleri ve başlı başına bir inceleme alanı oluşturan bu konunun *kaygan bir zeminde yürümek* olduğunu bildiğim için adımlarımı mümkün olduğunca sağlam atmaya çalışacağım. Kısa vadeli amacımı; size, sizlere bu konuyu, yani topluluk ve toplum ayrımını ayakta kalabilerek aktarabilmek oluşturunca.

Topluluk ve toplum kavramları arasındaki farkın, sadece bahsi geçen kavramlardan her birine ait olan üyelerin sayısı ile orantılı olduğunu söylemek, her haldeki iki kavram arasındaki ayrımı anlatmak için yeterli olmayacaktır. *Kısacası* toplum ve topluluk arasındaki ayrım, bu kavramlara ait olan üye sayısından çok daha fazlasını içerek bir ayrımdır; ama yine de topluluk denen yapının, toplum denen yapıdan daha az üyeye sahip olduğu akıllarda tutulmalıdır.

Durkheim'a atıfta bulunarak iki nosyon arasındaki dayanışmanın da farklı olduğu bilinmelidir. Topluluk denen yapıda **mekanik bir dayanışma** hakimken, toplum denen yapıda daha çok (*bizce* mekanik dayanışmayı da kısmen içeren) **organik bir dayanışma** mevcuttur. Mekanik dayanışma birbirlerine benzeyen yapılarda (dolayısıyla daha küçük bir evrende) hakimken, organik dayanışma birbirini tamamlayacak işlevlere sahip kişiler arasında hakimdir. Buradan çıkan sonuç, toplulukta bulunan bireylerin, toplumda bulunan bireylere göre daha benzer olduğudur.

Yerleşik hayat öncesi duruma bakılsa bile benzer yaratıkların birbirlerine karşı daha yakın tavırlar sergiledikleri anlaşılabilir. Dolayısıyla topluluk hali kendi içerisinde bir savaş patlaması durumunu da yaşatır. Toplulukların birbirlerine karşı yan bakışları, bir topluluğun diğer bir topluluğa müdahalesini gerektirmiş ve ayakta kalan topluluğun diğer topluluğu hegemonyasına almasıyla birlikte benzer yaratıkların sayısı eskisi kadar benzeşme gösteremez hale gelmiştir. Dolayısıyla her topluluk, toplumunu oluşturma sürecinde benzerliğini yitirecek sonuçlara maruz kalmış, büyüyen toplulukların yaratmış oldukları toplumlar, diğer toplumlarla savaş safhasına gelmiştir. Bugün savaşı ve/veya savaşarak yaşayan toplulukların oluşturduğu bu sürece bizler **Dünya Toplumu veya ileride göreceğimiz üzere Dünya Topluluğu** adını veriyoruz.

Özcesi; topluluk, bir **biz duygusunu** yansıtırken, toplulukların oluşturduğu daha büyük toplulukların (toplum) duygusu **öncesinde siz ve bizken, sonrasında ben** duygusuna dönüşmektedir. Büyük toplulukların içinde bulunan birey, siz ve sizin karmaşasından doğal olarak kendisini kurtarma çabasına girecek ve ben duygusunu içinde yaşamaya başlayacaktır. Dolayısıyla toplumda bulunan birey, daha önceki komünlerde, yani kendisinden daha küçük oluşumlarda bulunan bireyden daha bencil olacaktır. **Sonuç olarak** toplumun üyesi, topluluğun üyesine nazaran daha az benzer; fakat daha çok bencil bir konumdadır.

Diğer bir yazar da (Tönnies) topluluğun daha duygusal ve samimi ilişkileri, toplumun ise daha mantıklı ve çıkar ilişkilerini yansıtan bir yapılanma olduğunu savunur. Bizce savunmasında da tamamen haklıdır. Bu savunma topluluğun çıkarlarının ortak bir iyiye, toplumun çıkarlarının ise bireysel iyiye odaklandığını açıkça ortaya çıkarır. Sonuç olarak toplumun liberal kökeni ortaya çıkar. Bireylerin iyisi, toplumun iyisini oluşturmak için yeterlidir. **Başka bir yazının konusu olsa da söylemeden edemeyeceğimiz konu**, benzer olmayan kişilerin oluşturduğu

toplumun, nasıl farklı kişilerin iyi anlayışıyla mutlu olacağı konusudur. Kısacası liberal bir dünya benzer olmayan bireylerin oluşturduğu toplumun atomlarının iyileriyle mutluluk vaat ettiği için bir kaosu da beraberinde getirir ve bu kaos içerisinde sözde organik bir dayanışma ile hayat idame ettirilir. Bireyler kaosun etkisiyle yaşamlarına mekanik bir dayanışmayı maalesef ki tam anlamıyla katamazlar.

Bu konuyu şimdilik bir kenara bırakıp topluluk ve toplum arasındaki ayrımı irdelemeye devam edelim. Topluluk içerisindeki bireyler benzer özellikleri içerdiklerinden birbirlerini daha iyi tanırlar, toplum içerisindeki bireyler ise daha çok eskiden topluluk içinde yaşadıkları bireyleri daha iyi tanır, diğer bireylerle neredeyse bir yabancı gibi yaşarlar. Bu, açıkça bir hemşehrlik duygusunun tezahürüdür.

Topluluk ve toplum arasındaki yazımızı ilgilendiren ayrımları kısaca ve belki de bazı yerlerde sendeleyerek bitirdiğimize inanıyorum.

Şimdi ise anlatılanlar çerçevesinde **topluluk ve toplumun siyasi tavırlarına** bakmak gerekiyor.

“Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim” misali benzer insanların tavırlarının da benzer olacağını tahmin etmekten kolay bir şey olamaz. İş, benzeşme özelliğini yitiren insanlara geldiğinde ise durum değişir; yani tahmin yeteneği sekteye uğrar, zorlaşır. Kısacası topluluk bir mikro-politik oluşumu yansıtırken, toplum makro-politik etkileri yansıtır.

Küçük toplulukların oluşturduğu bir köyün muhtarlık seçimlerinde, küçük topluluklar içerisinde en büyük topluluğu oluşturan topluluğun adayı her haldeki seçimleri kazanacaktır. Şimdi bu köy toplumunun (köy toplulukları birleşiminin), tüm topluluklarının eşit sayıda bireyden oluştuğunu varsayalım ve her topluluğun da bir muhtar adayı olduğunu düşünelim. Bu tarz bir örnekte, topluluk ve toplum ayrımını irdeleyen birisi iki ayrı sonuca ulaşacaktır (*topluluk sayısı tek sayı ise*).

Birincisi; toplulukların diğer topluluklara karşı olan yan bakışı tüm muhtar adaylarının aynı oyu almasına sebebiyet verecektir. Dolayısıyla seçimler tekrarlanacaktır. **İkincisi** ise toplulukların oluşturduğu toplumun karmaşasından, topluluk üyeleri biz duygusunu yitirerek ben duygusunu taşıyacak ve oyunu topluluğunun muhtar adayındansa diğer topluluğun muhtar adayına kaydırarak seçimlere eşitlik dışında bir sonuç kazandıracaktır.

Kısacası; küçük komünlerin seçim sonuçlarını tahmin etmek, büyük komünlerin seçim sonuçlarını tahmin etmekten daha kolaydır. O zaman karşımıza da şu sorunun çıkması muhtemeldir: “Küçük neye göre küçük, büyük ise neye göre büyük?”

Bu soruya verilecek cevabın zorluğunu hepimiz bildiğinden, olayı yukarıdaki tahmin mekanizmasına uyarlamak, çok doğru olmasa da birçok yanılaşa göre daha çok mantıklı olacak cinstendir.

Özcesi, seçim sonuçlarını hiçbir ankete vs. gerek duymadan doğru tahmin ettiğimiz yerlere toplulukların hakim olduğunu, doğru tahmin edemediğimiz, acaba cevabını verdiğimiz yerlere de toplumların hakim olduğunu söylemek galiba çok yanlış olmayacaktır.

Dolayısıyla bir toplum, benzer bir siyasi davranışı sürdürme edasındaysa artık toplumluluğunu yitirip, diğer topluluklara düşman bir topluluk havasına geri dönmüş demektir.. Bu ise toplumsal bir kargaşanın temellerinin ne denli sağlam atıldığının bir tezahürüdür. Toplulukların benzer davranışlarını toplumlara karşı bir savunma ve yeri geldiğinde bir savaş sanatına dönüştüren gruplar (partiler vs.) ise her zaman için durumdan pay kapma yarışındalardır.

Zihninizi buraya kadar anlattıklarımla biraz bulandırdığımın farkındayım; fakat şimdi durumun netleşmesi için elimden geleni yapacağıma dair bir söz vermek istiyorum ve kendimce topluluk ve toplum tartışmasına bir şeyler kazandırmak istiyorum. Lütfen biraz daha sabır..

Topluluk ve toplum ayrımı aslında kendince bir kısır döngüye işaret eder. **Anlattıklarım göstermektedir ki; her topluluk, kendi toplumunu yaratır ve toplum kendi topluluğuna er ya da geç ayrıştırılmaya başlanır.** Muhtarlık seçimlerinin de gösterdiği üzere toplumsal bir yapılanmada hiçbir siyasi parti kendi geleceğinin ne olacağına karar veremediği için, her siyasi parti, toplumu topluluğa geri çevirmek için elinden gelenin fazlasını yapmaya çalışır. Amaç benzer yapılanmalardan gelecek oyların sayısını kestirebilmektir. Bugün dünyanın siyasi güçleri, dünya toplumu adı verilen ve farklılıkları içinde barındırdığı söylenen yapılara, globalleşme, emperyalizm vs. etkilerle müdahale ediyorlar. Amaç dünya toplumu denilen şeyi bir dünya topluluğuna dönüştürmekse, dünya topluluğu denilen benzer yapı hangi diğer benzer yapıya (başka bir topluluğa) yan bakacaktır. Cevap açıktır: dünya topluluğu standartlarına uymayan başka bir topluluğa. Bu ise dünya toplumu içerisinde yaşayan x ülkesi topluluğuna karşı bir savaş demektir. Bugün İran; dünya toplumu (daha doğrusu dünya topluluğu) denilen yapıya uymayan bir topluluk olduğu için siyasi güçler, gruplar vs. tarafından baskı altında. Dolayısıyla bu durum toplumdaki ben duygusunun da yavaş yavaş biz duygusuna dönüştüğünün açık göstergesi.

Tabii aynı şey Türkiye’de de yaşanıyor. Şimdi kısacası bu duruma bakma ve yazımızı sonlandırma vakti.

Demokratik **“Toplum”** Partisi adıyla kurulan ve sadece bir topluluğa hizmet eden bir partinin söylemleri, bizim topluluk ve toplum ayrımımızı oldukça güzel özetliyor. Orta Asya’dan kopup gelen Türk topluluğunun, bir Türk toplumu yarattığına şüphe yok. DTP gibi partilerin, toplum denilen yapıda başarısının sınırlı kalacağını söyleyebilmek de sanırım çok kolay. Dolayısıyla DTP, yapacağı faaliyetlerle toplum denilen, getirisinin tahmini zor bir yapılanmadan getirisi daha çok belli olan topluluk denen yapılanmayla ilgilenecektir. Bu topluluğu bulmak için de yapması gereken toplum denilen yapıyı, ayrıştırıp topluluğa ulaştırmaktır.

Kısacası DTP bir topluma demokrasi vaat etmektense bir topluluğa demokrasi vaat etmekten yana bir güce sahiptir ve bu gücünü bir toplum yaratma vaadiyle kandırılan kişilere empoze etmek için elinden geleni yapmaktadır.

Kürt topluluğu, yıllar içerisinde Türk toplumu ile bütünleşmiş ve ben duygusunu yaşayarak Türk toplumuna entegre olmuştur; fakat DTP ve PKK gibi yapılanmalar Kürt topluluğunun (etnik yapı da diyebiliriz) Türk toplulukları birleşimine düşman bir

yapılanma olduğu fikrini yaşatmış ve bütünden ayrılmanın planlarını yapmışlardır. Amaç ne Kürt topluluğunun demokrasisi, ne Kürt topluluğunun bağımsızlığı ne de Kürt topluluğunun ezilmişliğini kurtarmaktır. Amaç Kürt topluluğunu “kandırarak”, kendi varlıklarını sağlamlaştırmaktan başka bir şey değildir.

Sonuç olarak topluluk ve toplum ayrımında yaşanan kısır döngü, bazı grupların, partilerin vs. nemalanma aracına hizmet eden bir hal almıştır. Asıl bilinmesi gereken, sağlam bir yapının topluluktan topluma dönüşmesi gerçeğidir. Sağlam olmayan temelleri ise toplumdan ayrılıkçı toplulukların oluşturduğu bir gerçektir.

Son olarak çelişkiye düşmemek adına, her toplumun kendisinden daha büyük bir toplumla karşılaştığında topluluk olduğunu belirtilmesi gerekliliğidir.

Sabrınız için teşekkür ederim.

Esenlikler...

Gokhan.Dag@PolitikaDergisi.com

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 19’da yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 19’u indirmek için [buraya tıklayınız.](#) ^[2]]

Yorumlar

Kaynak URL (24/04/2024 - 12:22 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/topluluk-ve-toplum-ayriminda-siyasi-bir-hata-demokratik-toplum-partisi-ornegi-ve-sonuclari>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/gokhan-dag>

[2] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD19.zip>

